

3. ŠOLA ZA STARŠE V ŠOLSLEM LETU 2024/25

SODELOVANJE/PARTNERSTVO S STARŠI V VRTCU

V četrtek, 28. 11. 2024, smo v živo in na spletni platformi Zoom poslušali predavanje za starše predšolskih otrok **o sodelovanju oz. ustvarjanju partnerstva med starši otrok in strokovnimi delavci v vrtcu.**

Svoj vpogled in znanje o enakovrednem sodelovanju staršev in vrtca je z nami delila prof. dr. Jurka Lepičnik Vodopivec, profesorica pedagogike in psihologije, doktorica pedagogike, redna profesorica in znanstvena svetnica za področje pedagogike, zaposlena na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem. Izpostavila je, da se v družini učimo in gradimo na odnosih, z ljubeznijo. V vrtcu, pa je poleg ljubezni do dela z otroki prisotna še strokovnost, ki so jo delavke pridobile z izobrazbo in izkušnjami.

Vzgoja otrok poteka po dveh poteh. Ena pot izhaja iz družine, kjer so starši zainteresirani za razvoj svojega otroka. Drugo pot pa predstavljajo strokovni in svetovalni delavci v vrtcih, katerih profesionalna naloga je spodbujanje otrokovega razvoja. Ob prihodu v vrtec se otrok prvič sooči s situacijo odhoda iz primarnega socialnega okolja (družine) v neznano socialno okolje (vrtec, šolo). Za otroka je ta prehod še težji, če čuti, da so starši negotovi ali v stiski ob tej spremembi.

Ključ za približevanje obeh okolij je sodelovanje med njima. Starši živijo s svojimi otroki od rojstva do odraslosti, njihov odnos je vseživljenjski. Starši so prvi in najpomembnejši vzgojitelji svojih otrok in imajo največjo odgovornost za njihov razvoj in napredek.

Otrok je središče sodelovalnega odnosa. Je član obeh družbenih okolij in kot tak predstavlja vez med odraslimi iz teh dveh svetov. Potrebna je izmenjava informacij o dogajanju v domačem okolju za prilagajanje dela v vrtcu in omogočanje najboljših pogojev za optimalen razvoj.

Za doseganje zadovoljstva in sreče je potrebno delovati v okviru postavljenih pravil, kar velja tako za nas odrasle kot za otroke v vrtčevskem in družinskem okolju. Vrtec kot institucija ima strokovno (zakonsko) obveznost in nalogo, da spodbuja sodelovanje s starši in omogoči staršem, da uveljavljajo svojo pravico do odločanja o vprašanih, ki so bistvenega pomena za vzgojo in izobraževanje njihovih otrok. Vrtec mora starše obveščati in jim predajati informacije.

Z vidika otrokove potrebe po samouveljavljanju, torej da otrok naredi sam, si moramo vzeti čas in otroku pustiti, da se sam obuje, sezuje, obleče. Če to vedno naredimo namesto njega, bo to začel prepuščati drugim, ker njemu ni treba. V vrtcu pa si že od začetka prizadevamo za spodbujanje samostojnosti. Potrebno je sodelovanje, torej izmenjava informacij o tem, kako poteka doma obuvanje, saj so razloži tudi otrokovo vedenje v vrtcu (npr. zakaj se noče sam obuti). Le skupaj, s podobno podporo, ga bomo tako doma kot v vrtcu najbolj podprli pri njegovem razvoju. Cilj je, da otrok postane samostojna odrasla oseba, brez da ga starš, kot helikopter, nadzoruje skozi celo življenje.

Prednosti sodelovanja vrtca in staršev, ki se kažejo pri otroku: boljši akademski dosežki, boljše jezikovne veščine, boljša socialna kompetentnost, pozitiven odnos do vrtca, večja motivacija za učenje, manj disciplinskih težav.

Prednosti sodelovanja staršev z vrtcem, z vidika staršev: se bolje spoznajo s programom in imajo boljši vpogled v delo vzgojiteljev ter celotnega vrtca; izboljša se percepcija staršev o vrtcu, boljše razumevanje vzgojiteljev, bolj celostno izoblikovano mnenje o pomenu dela vzgojiteljev za otrokov razvoj.

Prednosti sodelovanja staršev z vrtcem, z vidika vzgojiteljev: bolj se lahko osredotočijo in prilagodijo na otroka; če čutijo podporo in zaupanje staršev, lahko boljše delujejo, občutijo več zadovoljstva, kar se tudi prenaša na otroke.

Pomembno je, da oblikujemo zdrav odnos, ki vključuje spoštljivost staršev do otrok, vzgojiteljev in osebja ter obratno. Skupaj skrbimo za komunikacijo, ki naj bo spoštljiva, za odprt pogovor, skupno iskanje rešitev. Vzgojitelji morajo spoštljivo komunikacijo sprejeti in jo negovati. V današnjem sistemu otroci potrebujejo vrtec, saj starši gradijo kariero, s katero uresničujejo svojo potrebo po samouresničitvi. Samo s tem, ko postanemo starši, ne zadovolji vseh potreb. Samouresničevanje je tisto, kar nas dela ljudi. Vsak od nas lahko spremeni le sebe, ohranja svojo identiteto, drugi osebi pa pustimo, da deluje v svojem sistemu. Skupaj lahko le iščemo rešitve, kako skupaj delovati na tretjo osebo, v našem primeru, otroka.

Za sodelovanje oz. partnerstvo je pomembno medsebojno spoštovanje znanj in veščin, iskrena in odprta komunikacija, razumevanje in empatija, medsebojna soglasnost pri določanju ciljev, skupno planiranje in odločanje, odprta in obojestranska izmenjava informacij, dostopnost in medsebojno razumevanje, odsotnost etiketiranja in kritiziranja, skupna ocena otrokovega razvoja. Starši so pomembni, sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju kurikula, imajo enako odgovornost pri vzgoji otrok kot strokovnjaki.

Da bi se partnerstvo uresničilo je pomembna resnična delitev moči in odgovornosti, čeprav je prepletanje veliko in je težko določiti, npr. kdo je odgovoren, da se otrok nauči hoditi po črti, loviti žogo, poslušanja pravljic. Pomembna je dvosmerna komunikacija in medsebojno zaupanje. Partnerstvo je treba razumeti kot proces, v katerem so refleksija, diskusija in evalvacija stalno prisotni tako v vrtcu kot v družini.

Srečanje smo zaključili še z nekaj vprašanji za samooceno, za razmisliti pri sebi: kakšne oblike sodelovanja so utečene, kakšni so rezultati? Kako pogosta je komunikacija o novostih, aktivnostih, spremembah? Ali se kot starši počutite v vrtcu zaželeni, sprejeti? Potrebno je povedati te občutke, se pogovoriti. Ali vemo kakšna so pričakovanja vrtca in kakšna so pričakovanja staršev?